A°. 1851. N° 270.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 14 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 11 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] De zitting van de Wetgevende Vergadering van Pruissen zal in de wittezaal van het koninklijke slot worden geopend. Of de Koning daarbij in persoon tegenwoordig zal zijn, is nog onzeker. Men is ook nog niet onderrigt van den vorm der redevoering, welke bij de opening zal worden uitgesproken. De Regering verlangt, dat de Kamers zoo spoedig mogelijk zullen overgaan tot de overweging der te verwachten voordragten van practicale toepassing. Daar dit echter aangelegenheden betreft, ten aanzien van welke tegenstand te verwachten is, zouden anderen het wenschelijk oordeelen, dat de Kamers, al dadelijk, bij hare adressen van antwoord, van hare beginselen in dezen deden blijken.

Het herstel der voormalige Standen ligt niet in het doel der Regering; wel echter het aannemen van het beginsel, dat alom de bezitters van riddermatige goederen, de stand der Steden, en de landelijke Stand, gelijkelijk en door een gelijk aantal stemmenden, zullen vertegenwoordigd worden.

Men zal geene nieuwe leening voorstellen. De ministers van Financien en van Oorlog hebben zich met elkander verstaan, om de meerdere uitgave voor het leger over twee jaren te verdeelen, waardoor de behoefte van eene leening zoude vervallen.

FRANKFORT, 11 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] De handels-conferentie is niet geheel afgeloopen, maar alleen verdaagd, en kan derhalve in 't vervolg nog worden hervat.

Het gerucht loopt, dat de pruissische generaal *v. Schreckenstein* zwarigheid maakt om het bevel over het Bonds-leger te aanvaarden, en daardoor de betrekking van krijgsbevelhebber der Bonds-vergadering op zich te nemen. Maar dit behoeft nog bevestiging. Bij de voortdurende onzekerheid, nopens de bepaalde organisatie van het Verbond en de aan de Vergadering toetekennen magt, vinden dergelijke geruchten altijd spoedig eenig geloof.

De fransche gezant, de heer *Tallenay*, heeft zijne goede diensten beloofd ten aanzien van den, op vordering van Pruissen, gevangengenomen letterkundige *Maurer*. Tegen nog andere zich alhier bevindende jongelieden is, op gelijke vordering, een geregtelijk onderzoek bevolen.

VAN DEN RIJN, 12 November.

De berigten ten aanzien van den toestand van den Koning van Hanover zijn niet gunstig. Men schijnt de hoop op herstel te hebben opgegeven.

Uit al de streken van het noorden van Italie ontvangt men berigten van groote verwoestingen, welke door het overstroomen der van de Alpen afkomende vloeden zijn aangerigt.

In Pruissen wordt gesproken van het verbieden van het stoken van gebrande wateren uit aardappelen, ter zake van de uitbereiding van het bederf in dezelve.

PARIJS, 10 November.

De minister van Binnenlandsche Zaken *de Thorigny* was uitgenoodigd geworden, om zich zondag namiddag te bevinden in de commissie, belast met het voorloopige onderzoek der ministeriële voordragt, strekkende tot afschaffing der kieswet van 31 Mei, doch is niet in de mogelijkheid geweest, om aan deze uitnoodiging gevolg te geven, nademaal hij met werkzaamheden overstelpt was, ten einde te zorgen, dat er zoo weinig mogelijk bekendheid werd gegeven aan de op dien dag door den Voorzitter tot de officieren der bezetting gerigte woorden. Zelfs is hij niet in de gelegenheid geweest, om de commissie intijds te doen weten, dat hij niet in haar midden kon verschijnen. — Aan den heer *de Thorigny* schijnt het vooral te moeten worden toegeschreven, dat de toespraak van den heer *Lodewijk Napoleon* eenigzins gewijzigd is bekend gemaakt. Die bewindsman moet niet weinig ontsteld zijn geweest, toen hij de door het Hoofd der Republiek gebezigde uitdrukkingen vernam, en in wanhoop zoude hebben te kennen gegeven „dat de heer *Lodewijk Napoleon*, die noode spreekt, altijd te veel zegt."

Wat er van dat alles zijn moge, de minister is daarop maandag in de commissie verschenen, en heeft verklaard, dat, welk besluit ook door de meerderheid der Wetgevende Vergadering omtrent de uitoefening van het kiesregt mogt worden genomen, bij de openbare behandeling der ministeriële voordragt, het Uitvoerend Bewind het vaste voornemen had opgevat, om zich daaraan geheel te onderwerpen. Deze verklaring moet een zeer gunstigen indruk hebben gemaakt bij de leden der commissie, en bij de meesten de hoop hebben verlevendigd op eene wenschelijke toenadering tusschen de beide hoogste staatsmagten.

Volgens het *Journal des Débats*, zal de weder-invoering van het onbeperkte stemregt noodwendig eene geheel tegenovergestelde uitwerking hebben, dan die, welke men daarvan schijnt te verwachten, en zullen de geheime genootschappen, bespeurende, dat zij der Regering werkelijk vrees aanjagen, niet weinig in stoutmoedigheid toenemen. De handelwijs der Regering staat gelijk met die van den bewoner van een huis, die zijne deur opent, omdat iemand dreigt dezelve intetrappen. Alsdan wordt wel de deur voor vernieling beveiligd, doch geenszins datgene, 't welk achter de deur wordt bewaard.

De genoemde publicisten geven niet onduidelijk te kennen, dat zij het eigenlijke doel der voordragt zeer goed inzien, en volkomen overtuigd zijn, dat de weder-verkiezing van den heer *L. Napoleon*, en niets anders, daarmede wordt beoogd. Dat doel is, volgens hen, zeer natuurlijk, doch bij alle regtstreeksche verkiezingen, waar en voor welke betrekkingen dit ook zijn moge, is het vooral van belang, nategaan *door wie men is gekozen*. „De waarde der kiezers (dus leest men in dat blad) levert den juisten maatstaf van de waarde des verkozenen, en elke verkiezing heeft eene staatkundige beteekenis. *Het is mitsdien geenszins eene onverschillige zaak, of men zijne verheffing te danken heeft aan de goede, dan wel aan de slechte kiezers.*" — Zij sporen den heer *L. Napoleon* nadrukkelijk aan, om dit niet uit het oog te verliezen.

PARIJS, 11 November.

In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden heeft de heer *Daru* het verslag ingediend, betreffende de afschaffing der kieswet van 31 Mei. Reeds is medegedeeld, dat in dit verslag de verwerping van het ministeriële voorstel tot afschaffing der wet wordt aangeraden. Verder wordt daarin de mogelijkheid erkend eener toenadering tusschen de Regering en de Kamer, en te kennen gegeven, dat later welligt de meerderheid der Afgevaardigden bereid zal zijn om haar zegel te hechten aan eene meer of minder belangrijke wijziging der kieswet van 31 Mei.

De beraadslaging is heden zeer onstuimig geweest, en de Bergpartij heeft getoond, dat zij nog geenszins van aard is veranderd. De roode-Republikein *Sartin* heeft zich beklaagd over de handelwijs der politie te zijnen aanzien, bij gelegenheid van eenen staatkundigen maaltijd te Commentry, in het departement van de Nièvre. De deelnemers aan dien maaltijd zijn door de overheid uiteengedreven, en de heer *Sartin* heeft aangevoerd, dat bij die gelegenheid inbreuk is gemaakt op zijne onschendbaarheid als volksvertegenwoordiger. De bekende Democraat *Bac* is zijnen staatkundigen geloofsgenoot krachtig te hulp gekomen, en de minister van Binnenlandsche Zaken heeft verklaard, dat hij omtrent deze zaak de noodige inlichtingen niet kon geven, nademaal zijn voorganger *Leon Faucher* de daarmede in betrekking staande papieren en bescheiden onder zich had gehouden.

De gematigden hebben dezen uitval van den minister *de Thorigny* zeer hoog opgenomen, en de heer *Dupin* heeft de grootste moeite gehad om heftige uitbarstingen te voorkomen. De heer *Leon Faucher* heeft te midden der verwarring het spreekgestoelte beklommen en het gedrag der overheid te Commentry verdedigd, doch tevens te kennen gegeven, dat, zijns erachtens, de politie-beambten aldaar te ver waren gegaan. De beruchte *Jules Favre* heeft uit deze verklaring aanleiding genomen om te beweren, dat, nademaal de Regering niet zorgde voor de handhaving der onschendbaarheid van de Afgevaardigden, hij en zijne ambgenooten tot het besluit waren gekomen om voortaan geweld met geweld te keeren. De minister van Justitie *Daviel* heeft hierop met waardigheid geantwoord, en ten slotte heeft de meerderheid, met 491 tegen 228 stemmen, besloten om tot de orde van den dag overtegaan. — Gedurende de beraadslaging heeft men gemeend te bespeuren, dat onder de bewindslieden geenszins eene wenschelijke eenstemmigheid bestaat. Tusschen de heeren *de Thorigny* en *Ch. Girand* zijn onder anderen woorden gewisseld, die vrij algemeen de overtuiging hebben gegeven, dat de leden van het ministerie niet éénе lijn trekken.

Overal heerscht steeds de meest verontrustende verdeeldheid. De Regering draagt als haren candidaat, bij de verkiezing van eenen Afgevaardigde alhier, op 30 November aanstaande, den minister *de Thorigny* voor. De genoemde bewindsman wordt echter geenszins door al de Bonapartisten ondersteund, en heden leest men in een napoleontisch hoofd-orgaan een betoog, waarin de kiezers van Parijs nadrukkelijk worden aangespoord, om het voorbeeld der Democraten te volgen en aan de verkiezing niet deeltenemen.

— De aanspraak des Voorzitters aan de troepen is heden het hoofd-onderwerp der gesprekken en der vertoogen in de dagbladen. De legitimistische en orleanistische organen zijn vooral fel verbolgen over den uitval, welken de heer *L. Napoleon* zich heeft veroorloofd ten aanzien der vorige Regeringen, die steeds zouden zijn geweken. Van die zijde wordt aangemerkt, dat de heer *L. Napoleon* te kwader ure dergelijke beleedigende uitdrukking heeft gebezigd, en schijnt te hebben vergeten, dat onder anderen het fransche leger den hertog *van Angoulême* in Spanje is *gevolgd*, de hertogen *van Orleans* en *van Aumale* in Algerie, den Prins *Joinville* te St. Jean d'Ulloa en te Mogador. Verder wordt aangevoerd, dat de Voorzitter verkeerd handelt met te verkondigen, dat hij voortaan de troepen zal toeroepen: „*Ik ga, volgt mij*"; want dat tweemalen reeds die kreet door hem is aangeheven geworden, *maar hij niet gevolgd is geworden*, en het wel denkelijk eene derde maal niet beter met hem zal afloopen, omdat het volk orde wil, en alleen diegenen zal volgen, welke de orde kunnen waarborgen en verzekeren. De napoleontische dagbladen komen tegen deze en dergelijke beweringen nadrukkelijk op, en houden vol, dat de heer *L. Napoleon* zeer gematigd heeft gesproken en de aandacht had kunnen vestigen, indien hij dit had gewild, op het hoofd eener dynastie, die heimelijk in een fiacre en daarna in een omnibus de vlugt heeft genomen, en op vorsten-zonen, die vermomd vrouwen en kinderen verlieten, niettegenstaande er 20,000 man troepen op het Plein la Concorde geschaard stonden. Wat de toespeling op Boulogne en Straatsburg aangaat, vermeenen de napoleontische organen, dat Vorsten niet beschimpt mogen worden, als zij hun leven wagen zonder te worden gevolgd; maar wel, als zij achteraf blijven, terwijl het leger voor hen strijdt. — De scheuring en verdeeldheid onder de voorstanders van orde en wet nemen op eene indedaad jammerlijke wijze toe.

LONDEN, 11 November ('s avonds).

Nadat de nieuw benoemde lord-mayor van de stad Londen den eed had afgelegd, heeft de gewone maaltijd in Guildhall gisteren plaats gehad. Onder de personen, welke daaraan hebben deelgenomen, heeft men de ministers lord *Russell*, den kanselier van de schatkist en een aantal aanzienlijke personen opgemerkt. Al de vreemde gezanten en overige leden van het corps diplomatique daarentegen hebben 'er zich van onthouden. Na den gewonen feestdronk, ter eere van H. M. de Koningin en de leden van het koninklijk gezin, is aan de bewindslieden gedacht, en heeft lord *Russell* geantwoord: „dat hij zich nimmer te midden van de leden dezer corporatie bevond, zonder door een gevoel van eerbied bezield te worden, door de gedachte aan de hoogachting en de genegenheid, welke zij zich gedurende zoo vele eeuwen van de zijde harer medeburgers had weten te verzekeren; — door weerstand te bieden aan de herhaalde aanvallen op hare regten, hetzij aan de gewapende aanvallen onder de Plantagenets, hetzij aan de regterlijke dwingelandij onder de Stuarts; — door ten allen tijde, en onder de meest gevaarvolle omstandigheden, de vrijheden des Lands in eere te houden; de ware vrijheid van losbandigheid te onderscheiden, en in den persoon van een der eerste harer magistraats-personen, te zegevieren over de aanranders van de maatschappelijke orde in het vaderland."

— De hongaarsche uitgewekene *Kossuth* is, bij zijne aankomst te Birmingham, door een stoet van 150 inwoners te paard opgewacht, en door hen, als eerewacht, bij zijne intrede in de stad begeleid. De ten gunste van dien persoon aldaar betoonde geestdrift is niet minder geweest, dan die, met welke hij in Southampton is ontvangen, en weder zijn eenige exemplaren van het dagblad *the Times* bij die gelegenheid door de voorstanders van dergelijke vertooningen openlijk verbrand. — *Kossuth* stond overeind in zijn rijtuig, en groette de overgroote juichende volksmenigte met veel beleefdheid, doch deed dezelve door een zijner vrienden te kennen geven, dat de toestand zijner gezondheid, en de noodzakelijkheid, in welke hij zich bevond, om den volgenden dag eene talrijke volksvergadering bijtewonen, hem verhinderde haar ditmaal toetespreken.

— Met den eersten December aanstaande zal het zoogenaamde kristallen-paleis, 't welk voor de tentoonstelling heeft gediend, weder aan de personen, welke het hebben gebouwd, worden overgegeven, en zullen de eigenaars van de nog niet afgehaalde tentoongestelde voorwerpen zich deswegens met hen moeten verstaan.

— Het stoomschip *Great-Western* is met de brievenmaal uit de West-Indien aangekomen. Dit schip heeft de kolonie Demerary in een tamelijk gunstigen toestand verlaten. Den 6den October was van daar een schip naar Madras gezeild, aan boord hebbende een aantal van 146 zoogenaamde koelies, of oost-indische arbeiders, welke met een niet onaanzienlijk bedrag van overgewonnen loon huiswaarts keerden. In Demerary verlangde men steeds vurig naar nog meer vrije werklieden.

— De uitvoeren van goud en zilver uit Nieuw-York (meest naar Engeland) hebben in de negen eerste maanden van dit jaar bedragen eene waarde van 32,880,930 dollars.

BRUSSEL, 12 November.

De Senateurs hebben het gewijzigde en meer bevredigende adres van antwoord eenstemmig aangenomen. Het zal nu te bezien staan, in hoe verre de meerderheid de hand zal willen reiken tot het behouden van het bestaande ministerie.

Bij de Afgevaardigden is de beraadslaging over het adres nog niet afgeloopen. De tegenstanders van het Bewind hebben wel amendementen voorgedragen in den zin hunner partij, maar deze hebben geen bijval gevonden. De heer *Jacques* heeft beweerd, dat de ministers, bij de laatste verkiezing van de leden van den Senaat, de nederlaag hadden geleden, en dat de Kamer alsnu, door te volharden bij hare goedkeuring van de belasting op de successien in de regte lijn, een blijk zoude geven van slaafsche onderwerping. Deze woorden hebben geene geringe uitbarsting van misnoegen te weeg gebragt. De voorzitter heeft gemeend, den spreker tot de orde te moeten roepen; doch de minister *Frère* heeft gezegd, dat, wanneer iemand, als de heer *Jacques* die zich in eene zoo zonderlinge betrekking bevindt, zoowel ten aanzien van de Kamer als van de Regering, zich dergelijke uitdrukkingen veroorlooft, men het regt heeft dezelve te versmaden. Hij heeft daarbij gevoegd, dat de ministers er zich op konden verhoovaardigen, dat zij, bij eene algemeene verkiezing ter zake van een verschil wegens belasting, niet waren bezweken, en dat, indien de Senateurs zich zelven gelijkbleven, het ministerie ook in den Senaat de meerderheid voor zich zoude hebben.

Zoo wel in den Senaat, als in de Kamer der Afgevaardigden, heeft men zich beklaagd over den tegenwoordigen toestand der suikerrafinaderijen. De minister van Financien heeft erkend, dat die toestand zeer ongunstig is, en heeft verzekerd alles wat mogelijk is te zullen aanwenden, om dien te verbeteren.

ROTTERDAM, 12 November.

Het lijk van wijlen den heer *E. C. Disbrowe*, in leven

britsch gezant bij het nederlandsche Hof, is gisteren namiddag uit 's Gravenhage hier aangebragt, en ontvangen door eene commissie van burgemeester en wethouders, den engelschen consul en andere autoriteiten. De trein is vervolgens, met een detachement der hier in garnizoen liggende infanterie, naar de Boompjes getogen, alwaar het britsche stoomjagt *Lightning* gereed lag om het lijk te ontvangen. De kist is uit den lijkwagen genomen en naar boord gedragen door de matrozen van dat stoomschip, en gevolgd door de heeren, welke de laatste eer aan den geachten overledene bewezen hadden. Bij dit aan boord brengen losten het op den wal geschaarde detachement militairen, alsmede het op stroom liggende wachtschip, salvo's, die beantwoord werden door het engelsche stoomjagt. Dit vaartuig heeft daarna de reis naar Londen aangenomen.

'SGRAVENHAGE, 12 November.

De commissie, belast met het onderzoek van het *zevende* hoofdstuk der staats-begrooting voor 1852 (de kosten van de r. k. eeredienst) bestaande uit de heeren *Luijben*, *Metman*, *Dullert*, *Dommer* en *v. Nispen*, heeft in haar verslag deswegens verklaard, dat zij meent de aanneming van dit hoofdstuk te kunnen en te moeten aanraden.

De commissie verklaart daarbij, een tegenstander te zijn van de inmenging der Regering *in sacra*, maar te gelooven, dat de stappen, die, ter regeling van de aangelegenheden der r. k. Kerk, van die Kerk zelve moeten uitgaan, krachtig door de Regering kunnen en moeten worden bevorderd, omdat, naar haar eenparig oordeel, het belang van den Staat vereischt, dat de abnormale toestand, in welken het r. k. kerkgenootschap verkeert, ophoude.

De commissie heeft diensvolgens, bij een onderhond, 't welk den 11den October ll. heeft plaats gehad, de vraag tot den minister, voorloopig met het Departement belast, gerigt, of er bij de Regering gegrond uitzigt bestaat op eene spoedige regeling van dien toestand; of zich bezwaren opdoen tegen deze regeling, tot welker opheffing van staatswege maatregelen zouden kunnen worden genomen, en waarin alsdan die maatregelen zouden bestaan?

De minister heeft daarop geantwoord: „dat de Regering, zoo als vroeger, ook thans openlijk en duidelijk verklaart, dat de r. k. Kerk de vrijheid heeft hare, aangelegenheden op een normalen voet te regelen; — dat het geenszins de bedoeling is der Regering, haar daarin te belemmeren; — dat, door dergelijke herhaalde verklaringen, aan den Heiligen Stoel aanleiding is gegeven, om, indien deze de zaak wenschelijk acht, de noodige opening ter verwezenlijking daarvan aan de Regering te doen; doch dat zij zelve heeft gemeend, van hare zijde tot geene officiële mededeeling deswegens te moeten overgaan; — dat zij echter gegronde redenen heeft, om te gelooven, dat van de zijde van den Heiligen Stoel openingen ten opzigte dier regeling aan haar zullen worden gedaan, en dat die openingen niet lang achterwege zullen blijven."

De commissie heeft gemeend, in dit antwoord te moeten berusten.

'SGRAVENHAGE, 11 November.

Bij Zr. Ms. besluit van 22 October, is de heer *J. Haefkens*, vroeger consul-generaal der Nederlanden te Guatemala, benoemd tot consul-generaal in Griekenland, om te resideren te Athene.

— Z. M. heeft, bij besluit van 5 November, goedgevonden de navolgende officieren tot het personeel der militaire administratie behoorende, op grond van langdurige dienst, krachtens de wet van 28 Augustus 1851 op pensioen te stellen, als: *W. van der Plas*, kapit.-kwartierm. bij het depart. van Oorlog, onder toekenning van den titul. rang van majoor en met vergunning om de activiteits-uniform, te blijven dragen; *A. van der Beek*, kapit.-kwartierm. bij het 4de reg. drag., en *J. van Dijl*, kapit. dir. van het groot Rijks-hosp. te Utrecht.

Z. M. heeft bij onderscheidene besluiten goedgevonden: 1° den gepens. luit. koll. titul. *M. J. Brepoels*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol uit zijne betrekking van tijd. directeur van 's Rijks magazijn van kleeding, equipering enz. te Delft, te ontslaan, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten;

2° te benoemen: tot directeur bij 's Rijks magazijn van kleeding, equipering enz. te Delft den gepens. kapt. kwartierm. (maj. titul.) *W. van der Plas*; tot administrateur van kleeding en wapening bij het 3de reg. inf., den kapitein-kwartierm. *R. J. C.* baron *van der Capellen*, thans voor de werkzaamheden van admin. van kleeding en wapening bij de mil. academie te Breda gedetacheerd; tot kapitein-kwartierm. bij het 4de reg. drag. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit.-kwartierm. *W. P. J. Knibbeler*, van het bat. min. en sapeurs; tot kapitein, directeur bij het groot Rijks-hospitaal te Utrecht (naar ouderdom van rang) den 1sten luit.-kwartierm. *G. Theunissen*, van het 4de reg. inf; tot 1sten luit.-kwartierm. bij het 2de reg. vesting-artill. (naar ouderdom van rang) den 2den luit.-kwartierm. *J. A. Saltet*, van het corps; tot 1sten luit.-kwartierm. bij het 5de reg. inf. (naar ouderdom van rang) den 2den luit.-kwartierm. *W. G. Medenbach*, van het reg.; tot kapt. 3de kl. bij het corp ingen., min. en sapeurs, (naar ouderdom van rang), den 1sten luit. *E. H. Bergsma*, van het corps; tot 1sten luit. bij het corps ingen., min. en sapeurs (naar ouderdom van rang), den 2den luit. *F. P. Klijnsma*, van het corps; bij de milit. geneesk. dienst in Oost-Indie, tot off. van gez. 3de kl., den heer *J. K. Ploem*;

3° in activiteit te stellen: als kapiteins-administrateurs van kleeding en wapening de gepens. kapit. titul.: *W. M. Visser*, *C. J. L. Strüter* en *A. Meijer*, thans respect. met de waarneming van gezegde functien bij het 1ste reg. vesting-artill., het 1ste reg. drag. en het reg. veld-artill. belast; en zulks met intrekking van het bij onderscheiden besluiten, hun toegekende pensioen;

4° over te plaatsen: bij het depart. van oorlog, den 2den luit.-kwartierm. *W. F. Meijl*, van het reg. gren. en jagers, bij het reg. gren. en jagers, den 2den luit.-kwartierm. *M. R. Hamming*, van het 2de reg. drag.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 6den dezer, goedgevonden, den ritmeester jhr. *C. H. F. van Capellen*, op grond van § 2 van art. 38 der wet van 28 Aug. 1851, te stellen op non-activiteit.

— De commissie van rapporteurs der Tweede-Kamer, welke belast is geweest met het onderzoek van het *vijfde* hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1852 (de kosten van het departement van Binnenlandsche Zaken) en bestaat uit de heeren *v. Goltstein*, *Metman*, *Dullert*, *Schiffer* en *Godefroi*, eindigt haar zeer uitgebreid verslag met de goedkeuring van dit hoofdstuk aanteraden, behoudens eenige weinige door haar voorgestelde wijzigingen, waardoor het eind-cijfer van hetzelve eene geringe verhooging zoude ondergaan; — van *f* 4,874,282 tot *f* 4,875,907 zoude worden gebragt, en alzoo met *f* 1625 zou worden vermeerderd.

Ten aanzien van art. 33 der in het ontwerp der begrooting voorkomende bijzonderheden zijn aanmerkingen gemaakt. De eerste betreft den vrij algemeen in de Afdeelingen uitgedrukten wensch naar meerdere splitsing der voorgedragen posten, opdat de Staten-generaal daardoor meerdere zekerheid mogten erlangen, dat het gebruik der toegestane sommen, ten minste tot zekere hoogte, overeen zoude komen met de ramingen, en dat daarbij vooral was gelet op de vier voornaamste artikelen van den Waterstaat en de openbare werken, waarvoor niet minder dan twee millioenen guldens waren uitgetrokken.

De minister van Binnenl. Zaken heeft in geschrifte daarop geantwoord, en gemeend, dat dit meer af- en overschrijving zou te weeg brengen, en een goed beheer grootelijks zoude kunnen belemmeren; — dat, indien 'er wantrouwen heerscht jegens het gouvernement, hierin aanleiding zou kunnen worden gevonden, om voor te schrijven hetgeen de zaak op haarzelve beschouwd, maar niet eene begrootingswet moet voorschrijven.

De commissie is door dit antwoord niet geheel bevredigd. Zij verklaart, dat, noch bij haar, noch in de Afdeelingen, sprake is geweest van wantrouwen jegens het hoofd van het departement, maar wel hiervan, dat het bijeentrekken van gelijksoortige uitgaven onder één artikel der begrooting zijne grenzen moet hebben, die, wel is waar, moeijelijk te bepalen zijn, maar niet te wijd mogen worden uitgezet. Bij gebrek aan genoegzame kennis van de grondslagen, heeft de commissie gemeend geen bepaald voorstel ten aanzien der gewenschte splitsing te kunnen doen.

Omtrent de *nationale militie en de schutterijen* heeft de commissie, wel bevoendende, dat eene algeheele herziening van de wetten op dat stuk in deze zitting der Staten-generaal niet tot stand zou komen, eene partiële verlangd, waarbij de late aanvang van den diensttijd der lotelingen in het leven zou worden geroepen. — De minister heeft daarop geantwoord, dat ook eene zoodanige herziening met eene geheele omwerking der wetten gelijk zou kunnen worden gesteld, en voor het bedoelde geval minder noodzakelijk is, vermits de lotelingen, met hun 19de jaar dienstpligtig wordende, gedurende één jaar in reserve worden gesteld, en derhalve niet vroeger in dienst treden, dan bij de toepassing van art. 181 het geval zou zijn. — De minister acht de kosten der militie-raden voor geene vermindering vatbaar, en het afschaffen der presentie-gelden der leden zeer ongeraden.

Op de aanmerking, dat ten aanzien der medische politie meer bedrijvigheid zoude kunnen worden betoond, heeft de minister geantwoord, dat bij een Departement, als dat van Binnenl. Zaken, datgene, 't welk sedert 30 jaren is verzuimd, onmogelijk binnen twee jaren kan worden hersteld; dat men in dit opzigt eenig geduld moet betoonen, en dat, wat den algemeenen gezondheids-toestand betreft, de zorg der Regering niet in gebreke zal worden bevonden.

Naar luid der mededeeling des ministers, schijnt men in 1852 de volledige uitkomst der jongste volkstelling te zullen kunnen vernemen.

Aanmerkingen van een der leden van de commissie, omtrent het personeel en de werkzaamheden van den Waterstaat, en de werken ter verbetering der hoofd-rivieren, hebben bij de overige leden geen bijval gevonden. De commissie heeft niettemin eenige toelichting verlangd, omtrent deze werken, waarvoor op nieuw *f* 200,000 worden aangevraagd, alsmede eene opgave van hetgeen is verrigt, en van dat, 't welk men nog voornemens is te doen.

De minister heeft daaraan voldaan, en wel ten aanzien 1° van het verbeteren van de Oude Merwede en het vormen van eene tweede of nieuwe Merwede, in de verspreide Killen, en verzekerd, dat het vaarwater daardoor reeds is verbeterd; 2° de Waal, voor Druten en bij S. Andries; 3° den Neder-Rijn en Lek; 4° den Gelderschen IJssel; 5° de Limburgsche Maas, en 6° de Maas in N.-Braband en Gelderland; — voor alle welke werken is beschikt over een bedrag van *f* 189,379. — De werken voor de verbetering dezer vloeden voor 1852 worden op nieuw op *f* 200,000 begroot, waarvan *f* 90,000 alleen voor de Merwede en de Killen in Noord-Braband en Zuid-Holland; *f* 40,000 voor den Rijn en Lek; *f* 10,000 voor de Waal; *f* 15,000 voor de Maas in N.-Braband; *f* 25,000 voor de Maas in Limburg en *f* 20,000 voor den Gelderschen IJssel.

Met eene aanmerking over de tegenwoordig minder voorkomende specificatie der kosten van de rivier-werken, heeft de commissie inlichting verlangd omtrent het nut van de geheimhouding der begrootingen dezer kosten, op grond, dat dergelijke geheimhouding zoude strekken, om de kleinere aannemers, voor welke de weg, om die begrootingen te leeren kennen, minder open staat, uittesluiten, en de grootere daardoor te bevoordeelen.

De minister heeft daarop geantwoord, onder anderen, dat deze meening op eene dwaling berust; — dat de bedoelde weg voor geen aannemer open staat, en dat *allen* in dat opzigt gelijk zijn. Kleinere aannemers hebben genoegzame kennis om een klein werk te berekenen. Bevordering van hunne mededinging bij een groot werk, waarvan zij geene genoegzame kennis hebben, en die alleen verkrijgen door de inzage van het cijfer der begrooting, komt den minister onraadzaam voor, als, zoo dikwerf zij dan te kort schieten, nadeelig voor 's Rijks dienst en schatkist. Door geheimhouding daarentegen verhindert men zamenspanning van groote aannemers, die allen elkander kennen en zich onderling verstaan. De Regering wenscht alzoo de sedert een jaar begonnen proefneming der geheimhouding, die nog geenszins onraadzaam is bevonden, voorttezetten.

Ten aanzien van het weigeren van Rijks subsidie aan Delfland, welks zeeweringen in een ongunstigen toestand zijn, heeft de minister te kennen gegeven, dat dergelijke bijdrage alleen wordt verleend aan hulpbehoevende districten, waaronder het uitgestrekte en welvarende Delfland niet kan worden gerekend, terwijl de tegemoetkoming voor het herstel van den Noorder IJ- en Zeedijk alleen wordt voorgesteld, omdat de krachten der onderhoudspligtigen daartoe te kort schieten.

In weerwil van de bedenkingen des ministers daartegen, heeft de commissie, ten aanzien der subsidien aan besturen, maatschappijen, inrigtingen, enz., eene splitsing voorgesteld van bekende of toegezegde bijdragen, en van die, welke nog nader te verleenen zouden zijn.

Men heeft eenige inlichting verlangd, nopens de aansluiting van den Rijnspoorweg aan de pruissische ijzerbaan. De minister heeft daarop te kennen gegeven, dat de bijdrage van één millioen aan het bestuur van den Rijnspoorweg zoude dienen tot het inkorten van de spoorwijdte, als eene door Pruissen gevorderde voorwaarde; maar dat het ontwerp daartoe eerst na den afloop der onderhandelingen met dit bestuur zal kunnen worden voorgedragen.

Met betrekking tot het onderwijs, heeft de meerderheid der commissie, na rijpe overweging van hetgeen dewegens reeds is besproken, gemeend, ernstig bij den minister te moeten aandringen op het zooveel mogelijk bespoedigen van de regeling van het onderwijs, in al zijnen omvang, en derhalve op het in 't leven roepen van art. 194 der Grondwet. De minister heeft daarop geantwoord: „Het gouvernement wenscht niet minder dan de meerderheid der commissie, dat de wettelijke regeling van het onderwijs spoedig moge kunnen plaats hebben". De genoemde meerderheid heeft zich daarop bepaald tot het betuigen van haar leedwezen, dat de minister niet heeft goedgevonden, zijne zienswijze omtrent dit punt duidelijk uitteedrukken.

De commissie oordeelt, in weerwil van de daartegen ingebragte bedenking des ministers, dat het staats-examen, zoo als het thans is ingerigt, kan afgeschaft worden, en vi[...] dientengevolge vrijheid om der Kamer de weigering der d[...] voor verlangde kosten aanteraden.

— In de Afdeelingen zijn de gevoelens zeer verdeeld gewe[...] over het nut eener geologische kaart. De minister heeft [...] grepen, dat dergelijke kaart, vermits de aard onzer gronden [...] zoo weinig onderzocht is, in 't belang der nijverheid, alle[...] noodig kan worden geacht; — dat vermoedelijk de laag [...] den bentheimer bouwsteen zich tot onder den Overij[...] schen grond uitstrekt; — dat de luiksche steenkolenla[...] zich ongetwijfeld verder in Limburg uitstrekken, dan m[...] weet aantewijzen; — dat Limburg verder waarschijnlijk [...] een onbekenden rijkdom bezit aan kalk en bouwsteen; — [...] er nog veel ontbreekt aan de kennis der wording en uitgestr[...] heid der lage veenen. Daar de eene provincie veel meer [...] lang heeft dan de andere bij dergelijke onderneming, en [...] der gevolgen wille, meent de commissie de goedkeuring [...] de voor deze kaart verlangde uitgave niet te mogen aanra[...]

De minister volhardt bij de meening, dat het subsidie [...] *f* 1500 aan de Maatschappij ter bevordering der Nationale [...] verheid te Haarlem niet meer op de begrooting moet wo[...] gebragt.

— H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden heeft aa[...] diaconie der r. kath. gemeente te Groningen, — aan eene [...] dadige vereeniging te Amersfoort, — aan de vereeniging van [...] *H. Vincentius à Paulo* te Arnhem, — en aan het besuur [...] r. kath. bewaarschool *Concordia* te Rotterdam fraaije gesch[...] ken doen toekomen ten behoeve van te houden armen-loteri[...]

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 13 November. Den 12den dezer in Texel bin[...] gekomen: de stoomboot *Green Isle*, Londen; *Stad Goor*, Ba[...] Dundee; *Onderneming*, Hazewinkel, Shields; *William*, S[...] Sunderland; *Emelie*, Brown, Bogensee; *Solid*, Hansen, *Lyk[...] Pröve*, Walloe, beiden van Fredrikstad. Gisteren nog: *Neerl[...] Welvaren*, Hanssens, Londen; *Alida*, Oldenburger, Newcas[...] *Jonkvr. Elisabeth*, Schuur, Memel; *Soeblömsten*, Holm, Ber[...] en uitgezeild: *Agesilavo*, Matovich, *Louis de Geer*, Hansen, [...] den naar Triest; *Maria Anna*, Duit, Civita Vecchia; *Consta[...]* Cacace, Messina; *Beduino*, Trapani, Napels; *Fortunato*, Gall[...] Palermo; *Admiraal de Winter*, Sissingh, Gibraltar en Malta; [...] *cob Sijnes*, Schut, Bordeaux; *Cornelia*, Gunter, *Wave*, Cummi[...] de stoomboot *Lord John Russell*, alle 3 naar Londen; *Helena*, [...] der Velde, Liverpool; *Jan Albertus*, Kros, Sunderland. Wind[...]

Den 12den dezer in Helvoet binnengekomen: *Maine*, Freem[...] Baltimore, l. v. Brouwershaven, gesleept door de stoomboot [...] *derdijk*; de stoombooten *Giraffe*, Londen; *Sea Gull*, Hull. Gi[...] ren nog: *Jantje Nanninga*, Meihuizen, St. Ubes; en uitgezeild: [...] eng. oorl. stoomboot *Lightening*, luit. Allen, Londen. Wind [...]

Den 4den Sept. te Buenos-Ayres binnengekomen: *Suomalai[...]* Palm, Amsterdam.

Den 14den Oct. te St. Thomas binnengekomen: *Stad Utre[...]* Jaski, Newport.

WELLS, 9 November. De Nederl. kof *twee Gebroeders*, k[...] Hobma, van Amsterdam naar Newcastle, is op 20 mijlen van d[...] haven gezonken; het volk heeft zich met de boot gered en is [...] hier aangekomen.

CHRISTIAANSUND, 25 October. Het schip *Antje Witsenb[...]* kapt. Boomgaard, van Archangel naar Groningen, is 20 dezer [...] hier lek en ontramponeerd binnengeloopen; de lading is beschad[...] en moet gelost worden.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

13 *November* 1851. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	57 3/16	5/16	57 3/16
" "	3	"	66 ⅞	15/16	—
" "	4	"	88 ⅜	½	88 ⅜
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	"	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	93 ¾	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	51 3/16	¼	51 3/16
" . . .	5	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	"	104 ⅛	—	—
" " 1828/1829.	5	"	103 ¼	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"	94 ¼	—	—
" " 1840	4	"	87 ¾	—	—
" bij Stieglitz. . .	4	"	87 ⅝	—	—
" " " N. .	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	—	—	—
Certific. van " . .	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	148 ¾	149	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,		"	15 ⅜	—	—
" " £ 510,		"	15 ⅜	—	—
" Onb. Stukk.	5	"	—	—	—
Obligatiën	3	"	38 ⅜	7/16	—
" Binnenl.	3	"	34 11/16	—	—
Passive			—	—	—
Ardoin Coupon			7 ¾	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	69 ½	70 ⅜	—
" " N. . .	5	"	77 ¾	78 ½	77 ¾
" " . .	2½	"	36 ⅜	¾	—
BELGIE, ...	2	"	—	—	—
Banc. Belgie	4½	"	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	46 ½	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	—	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	"	—	—	—
"	4	"	33 ⅛	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	2¾	"	34 9/16	⅝	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¼	"	14 ¼	5/16	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	"	23 11/16	⅞	23 ¾
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			2 15/16	—	—

Aandeelen Haarlemmer-meer 102¾. Rusland certific. adm. [...] Londen 4½ pc. 99½ Weener Aandeelen fl. 500, *f* 1010; [...] fl. 250, *f* 286 à *f* 288. Denemarken oblig. te Londen 5 pc. 99[...] Metal. La. B. 77 à ½ — Beleening 2½. Prolongatie 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen bleven heden nagenoeg op dezelfde hoogte a[...] gisteren. — Oostenr. metall. waren tegen hooger prijzen gevraagd [...] Mexicanen flaauwer; de overige buitenlandsche fondsen onverander[...]

MADRID, 8 November. De 3 pc. 36⅛; 5 pc. 16½; coup. 8[...]

WEENEN, 12 November. De 5 pc. Metall. 92⅛. Bank-actien 120[...]

BERLIJN, 11 November. De 4½ pc. leening 102¾.

FRANKFORT, 11 November. De 5 pc. Metall. 71⅜. Neder[...] 2½ pc. 57⅜. Spanje 3 pc. 34¾.

LONDEN, 12 November. De 3 pc. gecons. resc. 98⅜ à ½. Mexi[...] 24⅞ à 25. Venezuela 35½ à 36; uitg. 12 à ½. Spanje 5 p[...] 20 à ⅛; 3 pc. 39 à ½. Nederl. 59 à ¼, en 89⅞ à 90⅛.

PARIJS, 12 November. De 3 pc. renten 55 fr. 75; 5 pc. 90 fr. 45. Spanje 3 pc. binnenl. 35⅜.

ANTWERPEN, 12 November. De 5 pc. Belgie (1848) 95 à ½. Spanje 5 pc. 15⅛.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 11 November. *Tarwe* in een doen; 123 p. n. ommel. roode *f* 6,35 en jar. dito *f* 6,25. *Rogge* als voren; 120 p. n. *f* 6 en jar. *f* 5,85. *Boekweit* goed prijsh.; 116 p. grijze zand *f* 4,65 en 113 p. veen *f* 4,10. *Garst* niet driftiger, 103 p. winter *f* 4,25 en knobbe *f* 4. Dikke en witte voer-*Haver* iets minder begeerd;

de zwarte voer wel zoo aangenaam; 68, 73, 78, 83, 89 p. dikke brouw *f* 2,50 à *f* 3,40; 65, 68 à 72 p. witte voer *f* 2,30, *f* 2,50 à *f* 2,70; 65, 68 à 72 p. zwarte dito *f* 2,20 à *f* 2,55. *Paardenboonen* gingen moeijelijk van de hand, de notering is *f* 4,25 à *f* 4,75. *Gort* meest als voren; grove *f* 7 à *f* 7,40; puik *f* 7,60 à *f* 8 en parel *f* 9,70 à *f* 11,50. *Koolzaad* werd bij den aanvang iets hooger gehouden, doch was meer dan vorige koersen van *f* 9,25 à *f* 9,75 te bedingen. Zomerzaad *f* 6 à *f* 7. Geel *mostertzaad f* 8 à *f* 10½.

SNEEK, 11 November. *Boter f* 42. *Kaas f* 15 à *f* 17,50.

DELFT, 13 Nov. *Boter f* 41 à *f* 44; tweede soort *f* 38 à *f* 40.

215de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

8ste Lijst. N°. 11020, een prijs van *f* 10,000. N°. 15588, een prijs van *f* 1000.

*** *De Commissie* ter inzameling van liefdegaven, ten behoeve van *de Doopsgezinde Gemeente te Friedrikstad aan de Eider*, heeft de eer langs dezen weg, aan allen, die hare pogingen ondersteunden, omtrent den geheelen uitslag harer bemoeijingen, het volgende te berigten.

Sedert de laatste opgave, die van 16 April ll. (zie *Haarlemsche Courant* van 22 April dezes jaars) is nog ontvangen:

Bij *Prof. S. Muller*, bijdragen van de gemeente te Enschedé, te Koog en Zaandijk, en te Zaandam (*friesche Gemeente.*)

Bij de. *J. Boeke* van ds. *J. Visscher* te Utrecht *f* 100.

Bij *C. P. van Eeghen*, bijdrage van de gemeente alhier.

Bij *J. Rahusen*, bijdrage van de gemeente te Wormerveer, op het Zuid, en uit de collecte in de gemeente alhier op 25 Mei l.l. *f* 10.

Bij *J. van Heukelom*, van H. A. v. H. *f* 20; van N. N. te 's Hage *f* 25; van O-B. *f* 10; van ds. *J. Visscher* te Utrecht *f* 200.

NB. Onder de belangrijke bijdragen, door ds. *Visscher* verstrekt, zijn mede begrepen, die van de gemeenten te Utrecht en te Blokzijl, doch zij bestaan voor het grootste gedeelte ook nu weder, even als vroeger, uit de opbrengst der inteekening op een geschrift, door *z. eerw.* ten voordeele van de *Doopsgezinde Gemeente te Friedrikstad* uitgegeven.

De som der gezamentlijke giften, die volgens bovengenoemde annonce, nog geen *f* 4000 beliep, is door deze giften gestegen tot een totaal bedrag van *f* 5514.16½.

De commissie betuigt haren dank aan allen, die door hunne milde giften hare pogingen hebben ondersteund, en verblijdt zich, dat zij bij de gevers de tolk mag zijn der erkentelijkheid van onzen met de rampen des oorlogs zoo zwaar bezochte geloofsgenooten, die, door de milddadigheid hunner broeders en zusters hier te lande, hunnen nood aanmerkelijk zien gelenigd, en tevens in den verleenden bijstand het bewijs ontvingen, dat ook nu nog, onder ons, de gemeenschap des geloofs zich in de werken der liefde openbaart.

Uit naam der Commissie voornoemd,

Amsterdam, J. VAN HEUKELOM, *Thesaurier*.
8 *November* 1851. J. VAN GILSE, *Scriba*.

*** De Commissie tot verstrekking van onderstand, aan de hulpbehoevenden door den brand te Haaksbergen, maakt bij deze, onder dankbetuiging aan de edele gevers bekend, dat bij dezelve nog aan giften is ontvangen en waarvan tot dus ver geene melding was gemaakt: van X. N., te Goor, een pruiss. Kassenschein, groot *f* 9; door bezorging van den heer A. aldaar van J. W. M. en C°. *f* 25, en van het genoots. *door Vriendschap vereenigd*, te Rotterdam, *f* 67,37½. Totaal van het ontvangene *f* 845,25, buiten de provinc. collecte.

De Commissie voornoemd,
H. VERBEEK, Voorzitter.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 3den December 1851, des namiddags ten twee ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Noord-Holland, of bij deszelfs afwezen, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het Gouvernements-gebouw, in de St. Jansstraat, te Haarlem, voor rekening van Kerkvoogden, worden aanbesteed:

Het amoveren der OUDE TOREN en GEVEL van de Kerk, benevens het maken van eenen NIEUWEN GEVEL en TORENTJE voor en op de Kerk der Hervormde Gemeente te Schardam.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen, aan het Gouvernements-gebouw, te Haarlem; voorts te Amsterdam, in *het Wapen van Medemblik*, op den Dam, in *het Vosje*, achter de oude Beurs, in *de Beerenstijt*, buiten de Utrechtsche-poort en in het Logement *de Bel*, op den hoek van den Haarlemmerdijk; te Haarlem, in *de Kroon*, in *het Noord-Hollandsche Koffijhuis*, in *de Halve Maan*, in *de Roskam*, op de Varkenmarkt en in *de Glazenwagen*, in de Spaarnwouderstraat; te Alkmaar, in *de Toelast*, in *den Burg* en in *het Wapen van Haarlem*; te Hoorn, in *het Onafgemaakte Schip* en in *de Doelen*; te Purmerende, bij den Kastelein *Frikke*; te Medemblik, in *de Valk*; te Nieuwe-Diep, bij de Erven *J. Boven* en bij *Ihnen*; te Sliedrecht, bij de Wed. *J. van der Vlies*; te Buiksloot, bij *Vuyk* en *Sitter*; te Naarden, bij *Jurrissen*; te Muiden, bij *P. Amersfoort*, en te Schardam, bij Kerkvoogden.

Zullende vier dagen vóór den dag der Aanbesteding en alzoo op Zaturdag den 29sten November 1851, door de zorg van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, de noodige aanwijzing worden gedaan en inmiddels zoo bij Z. W. E. G. als bij den Heer Architect B. BLANKEN, te Hoorn, en bij Kerkvoogden, de verlangde inlichtingen te bekomen zijn.

*** **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.**

De Directie brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat zij voornemens is om, onder nadere approbatie van het Departement van Kolonien, bij Inschrijving, in het openbaar aan te besteden de Levering te *Batavia* of op de Eilanden *Onrust* en *Kuiper* van 2000 *ton Grove West-Hartley New-Castle* STEENKOLEN, voor de Stoomvaartdienst in *Indië*.

De Voorwaarden waarop die Levering moet geschieden, liggen ter inzage der gegadigden ten Kantore van de Directie te *Amsterdam* en van de Agenten te *Rotterdam*, *Dordrecht*, *Schiedam* en *Middelburg*, alwaar tevens model-inschrijvings-biljetten verkrijgbaar zijn, den vorm aanwijzende waarin deze zullen moeten worden opgemaakt.

De behoorlijk gezegelde Inschrijvings-Biljetten zullen, *vóór of op den* 28sten *November aanstaande*, des middags ten 12 *ure*, vrachtvrij moeten worden ingeleverd aan het Lokaal der Maatschappij, te *Amsterdam*; zullende na dien tijd geene Biljetten meer worden aangenomen en onmiddelijk tot de voorloopige toewijzing worden overgegaan.

Amsterdam, den 12den *November* 1851.

DE MONCHY, Pres.
GOUDSWAARD, Dir. fung. Secr.

*** De Officier-Betaalmeester van het Leger in *Oost-Indie*, T. K. L. GOSENSON, roept door deze bij deszelfs vertrek uit het Vaderland aan zijne Familie, Vrienden en allen die hem dierbaar zijn, nog éénmaal zijn **hartelijk vaarwel** toe!!

Aan boord van het Fregat *Amboina*, Kapitein *Rijcken*, bestemd naar Oost-Indie, op Stroom voor Rotterdam.

14 *November* 1851.

*** Getrouwd:

J U L I U S B E L,
van *Amsterdam*, met
JOHANNA SOPHIA MARGARETHA WITHUYS.

'sGRAVENHAGE, 12 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

ZAANDAM, H. SIMONSZ,
12 November 1851. van *Harlingen*, en
Eenige kennisgeving. C. KROEGER.

*** Getrouwd:

GRAVE, A. J. H. FAES,
13 November 1851. 1e Luit. 1e Regt. Infanterie, en
Eenige kennisgeving. A. P. VAN HORSTOK.

*** Getrouwd:

OVERVEEN, A. J. F. BURGER,
13 November 1851. van *Rotterdam*, en
C. GOGEL.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON *J. W. SMITS* — *PENNINK*.

DEVENTER, 9 November 1851.

*** RHEDEN, den 9den November 1851. Heden beviel op den Huize *Scherpenhof* voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *C. G. VAN DEN BERG*, geboren *CASTENDIJK*.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *M. M. W. MAAS VAN OUDELAND*, geliefde Echtgenoot van J. R. K. PENNINK,

IJSSELSTEIN, Med. Chir. & Art. Obst. Doctor.
9 November 1851.

*** Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER *E. H. C. NIJMAN* — *ROOSEGAARDE*.

ZUTPHEN, 10 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel ontijdig van eenen doodgeboren ZOON *J. H. MUNTENDAM*, hartelijk geliefde Echtgenoote van B. G. J. BECKER.

ZEIST, 10 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON *ADRIANA SCHUITEMAKER*, hartelijk geliefde Echtgenoot van J. SYBRANDI.

KAMPEN, 11 November 1851.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *J. E. DONKER*, geliefde Echtgenoot van

's GRAVENHAGE, J. M. ADDINK,
11 November 1851. Med. Doct.

*** Op den 29sten October 1851 is te PAU, in *Frankrijk*, plotseling, aan de gevolgen eener Borstziekte, overleden, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 25 jaren, de Hoog-Welgeboren Vrouwe IJPKJEN HILLEGONDA Baronesse VAN LIJNDEN, hartelijk geliefde Echtgenoote van Mr. JOHANNES LUDEN ANTHZ. Zij ontsliep kalm en gelaten, zeer beweend door haar Echtgenoot, Bloedverwanten en menigvuldige Vrienden.

Eenige kennisgeving.

*** SCHELLINKHOUT, 5 November 1851. Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JAN BRONKHORST, in den ouderdom van zeventig jaren en vier maanden.

BREGTJE DE VRIES,
Wed. *J. Bronkhorst*.

*** KAMPEN, den 7den November 1851. Heden overleed in den ouderdom van ruim 76 jaren, Vrouwe ALEIDA JOHANNA VAN BERKUM BIJSTERBOS, geb. STENNEKES.

Eenige kennisgeving.

*** 'sHERTOGENBOSCH, 9 November 1851. Heden overleed tot onze diepe droefheid, ons innig geliefd jongst Dochtertje LOUISE HÉLÈNE MARTINE, in den ouderdom van een jaar en tien maanden.

J. J. D. SIKKENS.
M. L. SIKKENS,
geb. ABELEVEN.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot de Heer SAMUEL HENNY, in den ouderdom van drie en vijftig jaren.

C. TAATS,
ARNHEM, Wed. *S. Henny*.
9 November 1851. Eenige kennisgeving.

*** MIDDELHARNIS, 9 November 1851. Heden overleed, na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, mijn waarde Echtgenoot, de Heer JACOBUS VAN DER KOOGH, Lid van den Raad en Grutter in deze Gemeente, in den ouderdom van 61 jaren en 4 maanden. Wat ik en mijn eenigst Zoontje in hem verliezen, kunnen slechts zij beseffen, die den overledene van nabij hebben gekend.

E. DE GRIJZE,
Wede. *J. v. d. Koogh*.

*** Heden overleed in den ouderdom van 45 jaren, de Wel-Edel Gestrenge Heer A. B. TROULJA, gepensioneerd Luit. ter Zee, 1ste Klasse.

KAMPEN, 10 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden ontsliep alhier in den vrede des Heeren, de Wel-Edel-Gestrenge Heer Mr. P. C. DE LA SAUSSAYE, vroeger Hoofd-Commies aan het Departement van Kolonien, in den ouderdom van bijna 68 jaren, na een ziekbed van vijf weken, diep betreurd door zijne overgeblevene Weduwe, Kinderen en verdere Betrekkingen.

In aller naam,
D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE.
Predikant te *Leyden*.

'sGRAVENHAGE, 10 November 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Den 10den November 1851 ontsliep op den Huize DE TEMPEL, bij *Overschie*, na een langdurig en geduldig lijden, doch zacht en kalm, Vrouwe CATHARINA VAN DER AA CRIELLAERT, geboren DEN BANDT, in den ouderdom van bijna 56 jaren, na een hoogst gelukkig Huwelijk van 38 jaren, diep betreurd door haren Echtgenoot, hare Zonen en verdere Betrekkingen.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 65 jaren, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. Sacramenten, de Hoogwaardige en Hoog-Wel-Geb. Heer CORNELIUS LUDOVICUS Baron VAN WIJKERSLOOTH VAN SCHALKWIJK, Bisschop van Curium i. p. i., Huisprelaat van Z. H. en Assistent bij den Pauselijken Troon, Kommandeur der Orde van den Nederl. Leeuw en van den H. Gregorius, enz.

Hofstede DUINZIGT, onder *Oegstgeest*,
10 November 1851.

*** Het *Algemeen Kantoor van Administratie*, alhier, onder Directie van STADNITSKI & VAN HEUKELOM c. s., adverteert: dat de ***COUPONS*** van door hetzelve uitgegevene Certificaten van **Russische Fondsen**, verschenen 1/13 Julij 1851, van heden af zullen worden betaald ten Kantore van de *Ontvang- en Betaalkas*, als: van **6** pCt. in Assignatiën, groot Rs. 30.—, met *f* 15,91, Vijftien Guldens Een en Negentig Cents, en van **6** pCt. in Zilver, groot Rs. 15.—, met *f* 27,84, Zeven en Twintig Guldens Vier en Tachtig Cents.

Amsterdam, 11 *November* 1851.

*** De genen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van HERKE RUITER REINDERTSZ., gewoond hebbende te Venhuizen, en aldaar den 28sten October laatstleden, overleden, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris H. H. HESS, te Hoogkarspel, vóór- of op den 20sten November aanstaande. Brieven *franco*.

*** J. SMIT, Openbaar Onderwijzer te Nieuwenhoven, (bij Brielle) verlangt, zoo spoedig mogelijk een' ONDERMEESTER, van den 3den Rang; bekwaam om bij de gewone vakken van Lager Onderwijs, de Fransche Taal en Mathesis te onderwijzen. Piano strekt tot aanbeveling. Behalve vrije Kost en Inwoning, is het Salaris 80 Guldens. Adres, aan bovengen. Onderwijzer; doch liefst in *persoon*.

*** D. DE GROOT, Instituteur te Groningen, wenscht spoedig eenen bekwamen SECONDANT te engageren. Vereischten H. G., 3de Rang, grondige kennis der Fransche Taal. Men kan op vriendschappelijken omgang en gelegenheid, om zich verder in Talen en Wetenschappen te oefenen, rekenen. Brieven *franco*.

*** IEMAND van de P. G., bezitter van den 2den Rang, grondig bekend met de leerwijze van *Prinsen*, berekend voor de Kerkedienst met en zonder Orgel, mede in staat de beginselen der Fr. Taal te onderwijzen, wenscht zich te verplaatsen. Brieven *franco*, Letter S., aan den Boekdrukker en Boekhandelaar J. B. VAN LOGHEM JUNIOR, te Haarlem.

*** Op een Dorp in de Provincie Utrecht, wordt bij een Burgemeester en Secretaris verlangd, om dadelijk werkzaam te zijn, een JONG MENSCH, niet beneden de 20 jaren oud, van de Protestantsche Godsdienst en van ordentelijke Burger Ouders; vereischten zijn: niet onbedreven met de werkzaamheden aan eene Secretarie verbonden en daarbij eene vlugge nette hand schrijvende. Diegenen welke van goede getuigschriften zijn voorzien, adresseren zich, met *franco* Brieven, onder de Letter N., bij den Boekhandelaar S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven.

*** Met *franco* Brieven, onder de Letters D. H., te bevragen, biedt zich te Schiedam, bij den Boekhandelaar P. J. VAN DIJK, tegen 1 Februarij aanstaande, aan: Een nog in dienst en van de beste getuigen voorzien zijnde, gehuwde TUINMAN, van middelbaren leeftijd, zonder Kinderen, die uithoofde van opruiming vertrekt, van de Protestantsche Godsdienst is, en zijn vak, luidens zijne getuigschriften, van Broeijen, Snoeijen en Aankweeken van Bloemen, behoorlijk verstaat.

*** Een TUINMAN, Gehuwd zonder Kinderen, van de Protestantsche Godsdienst, zijn vak grondig verstaande in alle zijne Zaken, van goede getuigschriften voorzien, de Vrouw is geschikt voor de Keuken of voor eenig ander Huiswerk, zag zich gaarne geplaatst met 1° Februarij of eerder. Adres, *franco*, onder Letter K., bij den Boekh. G. F. KOCH, op de Neude, te Utrecht.

*** **BOEKHANDEL.**

Men verlangt in eenen drukken Binnen- en Buitenlandschen Boekhandel, in eene onzer Akademie-Steden: een LEERLING, of ook wel Iemand, die reeds eenigen tijd in dat vak werkzaam, lust heeft zich verder te bekwamen, met of buiten Kost en Inwoning. Brieven *franco*, onder Letters X. Y., bij de HH. VAN HEYNINGEN en POST UITERWEER, Boekhandelaars te Utrecht.

*** Eene JUFVROUW wonende in de Provincie Utrecht, sedert jaren werkzaam met de opleiding en vorming van jeugdige Kinderen, wenschte een paar Kinderen die eene bijzondere verzorging noodig hebben, aan haar te zien toevertrouwd. Adres, met *franco* Brieven, onder Letters E. E. B., aan de Boekhandelaars A. F. BLANCHE & COMP., te Utrecht.

*** Wordt verlangd om dadelijk in dienst te komen: Eene goede WERKMEID, bekwaam met de Wasch omtegaan en kunnende Naaijen, van goed zedelijk gedrag en van goede getuigschriften voorzien, tegen een loon van *f* 60. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. Y, bij den Boekhandelaar A. H. BAKHUYZEN, te 's Gravenhage.

*** Belanghebbenden worden gewaarschuwd geene GELDEN *voor den Ondergeteekende*, **dan in handen van hem zelven**, aftegeven, daar de betaling, aan wien ook, buiten hem geschiedende niet zal valideren.

Oudewater, 12 *November* 1851.

JACOBUS KOMMER.

*** Eene fatsoenlijke Burger Jufvrouw, vraagt in eene kleine Stad of op een Dorp, liefst in Zuid-Holland: KOST en INWONING met GEZELLIG HUISSELIJK VERKEER, bij Lieden van haren stand. Adres met *franco* Brieven, onder Letter C., bij GEBROEDERS HENDRIKSEN, Boekhandelaren te Rotterdam.

*** Voor *f* 220 in 't jaar, terstond of met Mei te HUUR, een groot HEERENHUIS, met 7 Kamers, Zolders, Kelders, Keuken, Stal, Bleekveld en groote Tuin, in het vrolijke Dorp Stratum, bij Eindhoven. Te bevragen bij den Eigenaar J. W. SPOOR, Burgemeester van Stratum.

*** TE KOOP, voor een' zeer matigen prijs: Een moderne en fraaije ONDERGEVEL van een *Winkelhuis*, met al deszelfs Aanhooren, te bevragen bij den Heer J. B. MAXWILS, te 's Gravenhage.

***** ALGEMEENE BLOEM-HANDEL.**

De Bloemist A. OUTSHOORN, te Oegstgeest bij Leyden, biedt aan *alom te bezorgen*, op *franco* aanvraag en à contant, tegen kwitantie, de onderstaande welgekweekte **ROOZEN**, geschikt voor vollen Grond, als ook voor in Potten.

Als: *Stamrozen*, van 1 tot 30 varieteiten, *doorbloeijers*, per stuk, ... ƒ 1,25.
„ Dito *Rozen* op Stam (harde) per stuk, . . „ 1,00.
„ *Struikrozen* van 1 tot 30 varieteiten, per stuk, „ 0,30.
„ Dito *doorbloeijers*, per stuk, ... „ 0,70.
„ *Struikrozen*, op soorten als:
„ dub. witte *Mosch-Roos*, per stuk, . . . „ 0,50.
„ „ roode dito „ „ . . . „ 0,40.
„ „ witte *Unica* „ „ . . . „ 0,50.
„ „ *Agathe* „ „ . . . „ 0,20.
„ „ roode Provincie „ „ . . . „ 0,30.
„ „ witte dito „ „ . . . „ 0,40.
deze soorten op Stam zijn per stuk, . . . „ 1,00.
alsmede *Rododendrums* van 20 tot 30 Bloemknoppen, voor Perken, ... „ 0,65.
dito voor Potten, ... „ 0,40.

andere Bloemartikelen verlangende, zullen in goede orde en zoo civiel mogelijk, op schriftelijke aanvrage worden bezorgd, blijvende de Bloemist *borg voor het geleverde*. Alle aanvragen worden bij (openweder) bewerkstelligt.

Door vertrek naar elders, is te Nunspeet, aan den Straatweg tusschen Harderwijk en Elburg met 1°. Mei 1852 te HUUR: Een net betimmerd en logeabel HUIS, bestaande uit drie behangen Benedenkamers, waarvan twee met Stookplaatsen, Keuken en Kelder. Boven nog een Logeerkamer en twee kleine Kamertjes, ruimen en grooten Zolder; voorts eene zeer ruime en groote SCHUUR, voor alles geschikt. Het Huis heeft een ruim uitzigt en is omringd door een' welaangelegden Tuin, benevens Moestuin, waarin, voor een niet al te groot Huishouden, genoegzame Groenten kunnen verbouwd worden. Het Dorp is bekend door zijne aangename ligging en Wandelingen. Aanvrage met *franco* Brieven, onder Letter M., aan het Hulp-Kantoor der Brieven-Post, te Nunspeet voornoemd.

***** VOORDEELIG AANBOD.**

In de Residentie-Stad wordt TE KOOP aangeboden: Een fraai, goed onderhouden dubbel HUIS en TUIN, met afzonderlijk BOVENHUIS en PAKHUIS daarachter gelegen; alsmede den geheelen OPSTAND, eener in genoemd Huis bestaande en nog met goed succes voortgezet wordende *Slijters-Affaire*. Kunnende een gedeelte der Kooppenningen op het Huis gevestigd blijven. Met *franco* Brieven onder Letter C., verdere navragen aan het Kantoor van vaste Goederen, Nieuwstraat, te 's Gravenhage.

Men zal, op Maandag den 17den November 1851, des avonds ten zeven ure, in *het Venduhuis der Notarissen*, in de Nobelstraat te 's Gravenhage, finaal verkoopen:

N°. 1. Een Perceel UITERWAARD, gelegen aan de rivier de Maas, Gemeente Poederoijen, Kanton Zalt-Boemel, Provincie Gelderland, van ouds bekend onder de benaming van Gandel- en Middelwaard, thans Kadastraal Sectie A, N°. 31, als groot 2 Bunders, 95 Roeden, 50 Ellen; 32, als groot 46 Roeden, 90 Ellen; 33, als groot 1 Bunder, 55 Roeden, 70 Ellen; 34, als groot 4 Bunders, 97 Roeden, 50 Ellen; 35, als groot 4 Bunders, 12 Roeden, 60 Ellen; 36, als groot 87 Roeden, 90 Ellen; 37, als groot 1 Bunder, 92 Roeden, 40 Ellen; 38, als groot 43 Roeden, 40 Ellen; 39, als groot 3 Bunders, 84 Roeden, 50 Ellen; 40, als groot 92 Roeden, 10 Ellen; 41, als groot 54 Roeden, en Sectie B, N°. 1, als groot 5 Bunders, 59 Roeden, 90 Ellen; 2, als groot 9 Bunders, 18 Roeden, 70 Ellen; 3, als groot 7 Bunders, 52 Roeden, 40 Ellen, en 4, als groot 2 Bunders, 48 Roeden, 20 Ellen; in de Grondlasten, over den jare 1851, aangeslagen tot ƒ 150.

N°. 2. Een Perceel HOOI- of WEILAND, genaamd *DE HOOGE VIJF MORGEN*, gelegen in het Munnikenland tusschen Maas en Waal, boven Loevestein, Gemeente Poederoijen voormeld, thans Kadastraal bekend Sectie B, N°. 7, als groot 4 Bunders, 25 Roeden, in de Grondlasten, over den jare 1851, aangeslagen tot ƒ 11,50.

N°. 3. Een Perceel WEI- of HOOILAND, genaamd *DE LAGE VIER MORGEN*, gelegen als voren, thans Kadastraal bekend Sectie B, N°. 14, als groot 3 Bunders, 96 Roeden, 40 Ellen, in de Grondlasten over den jare 1851, aangeslagen tot ƒ 6.

N°. 4. Een Perceel WEI- of HOOILAND, genaamd *DE HOOGE VIER MORGEN*, gelegen als voren, thans Kadastraal bekend Sectie A, N°. 17, als groot 3 Bunders, 34 Roeden, 80 Ellen; in de Grondlasten over den jare 1851, aangeslagen tot ƒ 16,20. En

N°. 5. Een Perceel ELZENWAARD en GRIEND, genaamd *DE POTSCHUREN*, gelegen als voren, thans Kadastraal bekend Sectie A, N°. 2, als groot 98 Roeden, 90 Ellen, en Sectie A, N°. 3, als groot 41 Roeden, 50 Ellen; in de Grondlasten over den jare 1851, aangeslagen tot ƒ 0,08.

De Polderlasten van de Percelen N°s. 2, 3, 4 en 5 zijn, over het dienstjaar van in 1851 tot in 1852, aangeslagen tot 10 per Bunder, terwijl op ruim een Bunder van het Perceel N°. 1, mede dezelfde Polderlasten rusten; al de Percelen zijn dagelijks, except des Zondags, te bezigtigen, en de aanwijzing, nopens derzelver ligging, zal, op aanvrage, geschieden, door of van wege den Heer L. VAN HEMERT, Deurwaarder bij het Kantongeregt te Heusden, door WOUTER LIEVAART, Arbeider en Opziener, wonende aan de Nol, onder Rijswijk, en door CORNELIS VAN NOORLOOS, Arbeider en Opziener, wonende te Andel.

Nadere onderrigting te bekomen en de Koopsvoorwaarden, te lezen ten Kantore van den Notaris Mr. M. EYSSELL Mz., en ten Kantore van den Notaris P. F. VAN DER MEULEN, beiden te 's Gravenhage, mitsgaders bij den Heer Kantonregter VREEDE, te Heusden.

*** OPENBARE VERKOOPING te Noordwijk-Binnen, in *het Hof van Holland*, op Donderdag den 20sten November 1851, des voormiddags ten 11 ure, van een HUIS en ERVE, met eene partij TUINGROND, te Noordwijk-Binnen, aan de Molensteeg, Kad. Sectie F, N°s. 301, 302 en 303, te zamen groot 18 R., 90 E. Nadere inlichtingen te bekomen, ten Kantore van den Notaris Mr. C. C. VAN DER SCHALK, te Noordwijk-Binnen.

*** G. B. VAN GOOR, te Gouda, debiteert met buitengewoon succes:

DE TWEEDE VERMEERDERDE EN VERBETERDE DRUK, VAN

GIRARDIN'S

SCHEIKUNDE VOOR DEN BESCHAAFDEN STAND EN HET FABRIEKWEZ[EN]

Twee Deelen. Met 160 tusschen den Tekst geplaatste Houtsneê-Figuren. Prijs ƒ 9,—.

De leemten van den eersten druk zijn in dezen tweeden niet aanwezig, hij is verrijkt met al de belangwekk[ende] daadzaken en vernuftige Theoriën, die den Rijkdom der Scheikunde en der Technologie in de jongste jaren he[bben] vermeerderd. Geen enkel der menigvuldige hier behandelde onderwerpen, dat niet belangrijke wijziging, verb[ete]ring en uitbreiding heeft ondergaan; maar inzonderheid zijn het de Werkzaamheden der Fabrijken, de toetsing [der] Handelswaren en Droogerijen en de kennis der Verwstoffen, welke de gewigtigste Uitbreiding en toevoegsels ge[kre]gen hebben. — De jongste fransche uitgave, die door den Schrijver zelven met de naauwlettendste zorg werd b[e]werkt, beid en ongeveer 20 Vellen druks meer bevat, dan die, naar welke onze eerste druk bewerkt is, is daarbij ten gr[ond]slag gelegd en gevolgd. Even als deze, is onze Uitgave nu ook in twee Deelen gesplist, waarvan het eerste de [On]bewerktuigde Scheikunde, het tweede de Bewerktuigde Scheikunde bevat. Niet minder dan 160 net bewe[rkte] *Houtsneê-Figuren* strekken thans tot opheldering van den Tekst.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, wordt gedebiteerd:

DE DERDE DRUK VAN

I. C. E. VAN KOETSVELD. DE OUDEJAARS-AVOND.

ERNSTIGE LEKTUUR VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAARS.

MET EEN VIGNET IN STAAL. Prijs ƒ 3,00.

II. *C. E. VAN KOETSVELD.* GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN. Eerst[e en] tweede verzameling, met keurige Vign. in Staal. Prijs ƒ 6,50. Elke Verzamel. afzonderlijk. ƒ 3,25.

III. SCHETSEN UIT DE PASTORY TE MASTLAND. Ernst en Luim uit het leven van den Neder[land]schen Dorps-Leeraar.

Vierde goedkoope druk, met nog twee Schetsen vermeerderd, getiteld: **DE BEGRAFENIS.** Prijs ƒ 1[...]

Nog maar weinige Exempl. zijn van dezen *vierde druk* voorhanden. *De Begrafenis* is afzonderlijk te bekome[n] gr. 8°., voor den bezitters van den 1en, 2en en 3en druk, à **60** Centen.

Onlangs is verschenen:

IV. *C. E. VAN KOETSVELD.* TWAALFTAL PREKEN. Uitgesproken te 's Gravenhage, 18[..-] 1851. Prijs ƒ 3,60.

Uitgaven van W. H. VAN HEYNINGEN, te Utrecht;

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN EN BIBLIOTHEKEN.

HET GEHEEL OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT

NEDERLAND.

Met 12 keurige Platen in maandel. Afl., per Jaarg. 3 Dl. ƒ 10,50.

Dit Tijdschrift, gedrukt met eene nieuwe letter, op zwaar velin papier, wordt bij voortduring der alge[meene] belangstelling aanbevolen, als hoogst belangrijk voor de Nederlandsche Belletrie en het eenige Tijdschrift dat [uit]sluitend oorspronkelijke stukken opneemt, dank zij der welwillende medewerking van onze Autheurs. Het e[erste] Deel 1851, is in vele Boekwinkels ter inzage voorhanden en bevat bijdragen van de HH.

A. Beeloo.	**J. Hoek.**
S. J. van den Bergh.	**G. P. Kets van Heyningen.**
P. A. de Genestet.	**J. P. de Keyser.**
A. P. van Groningen.	**J. A. Molster.**
B. ter Haar.	**J. A. Alberdingk Thym.**
E. J. Hasebroek.	

HUISGEZIN EN VOLKSLEVEN,

NIEUWE VERHALEN DOOR CHARLES DICKENS,

vertaald door C. M. MENSING. 2 Dln. Prijs ƒ 5,80.

HET CEDERDAL DOOR GRACE AGUILAR. Ie DEEL ƒ 3,25.

Van deze Schrijfster vond men na haren dood **vier** Romans die zoo uitstekend schoon waren, dat hare Fa[milie] besloot die uitte geven. Groot was de opgang die zij in Engeland maakte. Spoedig waren herhaalde herdru[kken] noodig en allergunstigst was het oordeel van al de beoordeelaars. Dit heeft den Uitgever doen besluiten die [suc]cessievelijk in onze taal uittegeven, waarvan dit de eerste is, terwijl de tweede: **DE VRIENDINNEN**, oo[k] dit jaar het licht zal zien. De Uitgever vertrouwt dat hare werken, bij eenige bekendheid, ook hier te land[e] gezocht zullen worden.

NATHALIE DOOR JULIA KAVANAGH,

vertaald door M. J. DE LANGE. 2 Dln. Prijs ƒ 5,80.

De Uitgever gelooft niet te veel te zeggen als hij dit Boek een der beste Romans van den laatsten tijd no[emt,] ieder die het leest zal het betreuren, dat den vroegen dood van de Schrijfster, ons het vooruitzicht heeft beno[men] meer van dit groote talent te ontvangen.

*** C. STUMPHIUS, Makelaar, zal op Zaturdag 15 November 1851, 's middags 12 uur, te Beverwijk, in het Logement *de Zon*, verkoopen: Een HUIS, ERVE en TUIN, staande en gelegen te Beverwijk aan de Breestraat, Kadaster Sectie A, N°. 162, groot 4 Roeden, 90 Ellen. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien, zullen drie dagen voor den Verkoopdag te zien zijn, ten Kantore van den Notaris C. SCHREUDER, te Velsen. Nadere informatien zijn te bekomen bij den Makelaar voornoemd, te Beverwijk.

*** In alle Boekwinkels is door G. B. VAN GOOR, te Gouda, verkrijgbaar gesteld: Het PROSPECTUS, met **8** bladzijden tot **Proeve van Bewerking**, van een nieuw

GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE door

J. KRAMERS Jz.

In één Boekdeel compleet.

Tegen den zeer geringen prijs van **15 GULDEN.**

Dit Woordenboek, naar de *nieuwste* en *beste* in- en uitlandsche bronnen met de meeste zorg bearbeid, door eenen voor die taak allezins berekenden Schrijver, zal, ondanks zijn betrekkelijk geringen omvang (ten gevolge zijner fraaije typographische uitvoering slechts **één lijvig Boekdeel**) al het belangrijke en wetenswaardige uit de Aardrijkskunde, Statistiek en Volkenkunde bevatten, dat elders den inhoud van **vele Boekdeelen** uitmaakt, en alzoo voor ieder eene zoo gemakkelijke als getrouwe Vraagbaak zijn.

*** De *Schrijver* van het Werkje DE KUNST OM EEN ECHTGENOOT TE KRIJGEN enz. *door een Heer van ondervinding*, berigt, dat hij ontvangen heeft den Brief uit Noord-Holland, en noodigt *de Schrijfster* ten vriendelijkste uit verder met hem in briefwisseling te treden, en hare Brieven even als zij reeds gedaan heeft, bij den uitgever te adresseren.

Bovengenoemd Werkje *onmisbaar* voor het *Schoone Geslacht*, is uitgegeven en alom verzonden door den Boekh. L. VAN NIFTERIK, O. Z. Voorburgwal, N°. 256, te Amsterdam. Prijs 40 Cents.

ALMANAK

VOOR

LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS

voor 1852, *bevattende vele nuttige zaken, om van den L[and]bouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken.* de Jaargang 30 Ct.

Even als in vorige jaren bevat dit nuttige en goedk[oope] jaarboekje weder zeer vele belangrijke bijdragen, w[elke] zoo wel Landbezitters als Landlieden in het algemeen b[elang] zullen stellen. De prijs der 4 vorige jaargangen is 1[...]

De Uitgever W. EEKHOFF, te *Leeuwarden*, deb[iteert] verder nog met succes:

Veefokkerij. *Verhandeling over het bevruchte[n der] Koeijen*, door ***J. Blaauw Az.***, à 15 Cts.

Beknopte Geschiedenis van Friesland[...] **Hoofdtrekken**; door ***W. Eekhoff***, 1e Afl. à 60 Cts., op best Papier 75 Cts.

Bloemlezing uit de Nederlandsche [Beri]ming van de Psalmen, Schooldruk 30 Cts.

*** Bij C. VAN DER POST JR., te Utrecht, word[t uit]gegeven en met succes gedebiteerd:

HET IRVINGISME

Uit het Hoogd. door Dr. S. A. J. DE RUEVER GRONEM[AN,] **à 60 Cent.**

*Daar de **Zendelingen** dezer Secte zich weder i[n Ne]derland ophouden, zoo is dit Werkje voorzeker hoog[st be]langrijk te noemen.*

BRUCH, De Idée van God de grondslag der G[ods]dienst. — De mogelijkheid om God te kennen. — C[hris]telijke Gods-Idée. Uit het Hoogd. door Dr. S. A. J. [DE] RUEVER GRONEMAN. . . . . . . à 75[...]

H. J. ROIJAARDS, De Concept-Wet omtrent [het] onderstand van Behoeftigen, in hare betrekking [tot de] DIAKONIEN; Kerkregtelijk beschouwd. . à 40[...]